

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

สุทธิชัย ศิริินวล^{1*}, สมคิด จุฬว้า¹, อนุกุล มะโนทน¹, สมชาย จาดศรี¹, จิตตราภา จันทรแก้ว¹, นาเดีย แสงคำ¹,
ปนัดดา แจ่มนิยม¹, สุภาภรณ์ ไชยพิเศษ¹, มณีรัตน์ บุญนุ่ม¹, เมฆาวดี ทราวิชัย¹, อามานี อุตง¹, ณัฐชา -¹

¹คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

*suthichai.si@up.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจ (survey Research) นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา และ 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ประชากรคือนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 984 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 187 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Pearson Correlation Coefficient และ Biserial Correlation

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 86.60) อยู่ในช่วงอายุ 21 ปี (ร้อยละ 42.20) อายุเฉลี่ย 20.92 ปี สถานภาพมีแฟน (ร้อยละ 62.60) รายได้เฉลี่ย 5,055.08 บาทต่อเดือน (S.D.= 1867.09) ได้รับผลกระทบจากการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของผู้อื่น (ร้อยละ 37.50) ไม่มีโรคประจำตัว (ร้อยละ 93.60) มีความรู้ในระดับดี (\bar{x} = 8.67, SD.= 1.33) มีทัศนคติอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 73.80) มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 79.10) มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 58.30) มีการเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 55.60) มีแรงสนับสนุนทางสังคมและครอบครัวอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 59.90) มีความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 79.70) และ พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ได้แก่ เพศหญิง อายุ ความรู้ และสัมพันธภาพครอบครัว

คำสำคัญ: ความรอบรู้ กฎหมายควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า

Factors related to legal literacy related to control electronic cigarettes among students in school of public health, University of Phayao

Suthichai Sirinual^{1*}, Somkid Juwa¹, Anukool Manoton¹, Somchai Jadsri¹, jittrapha chankaew¹,
Nadia Saengkham¹, Panadda Jamniyom¹, Suphaporn Chaiphidet¹, Maneerat Boonnum¹,
Mesawadee Saywichai¹, Amanah Autong¹, Natcha -¹

¹School of Public Health, University of Phayao

*suthichai.si@up.ac.th

Abstract

This survey research aimed to 1) study literacy of laws related to control of e-cigarettes and 2) study the factors that related to legal literacy related to control electronic cigarettes among student in school of public health, University of Phayao. The sample were 984 students in school of public health, University of Phayao. 187 participants were randomized by simple random sampling, data collected by using questionnaires, analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson Correlation Coefficient and Biserial Correlation.

The result revealed that most were females(86.60%), aged at 21 years old (42.20 %), status couple(62.60%), average income at 5,055.08 baht per month (S.D.= 1867.09), smoking affect to daily life(37.50%), did not have any underlying disease(93.60%), knowledge at good level(\bar{x} =8.67, SD.=1.33), attitudes were at a good (73.80%), perceived of self-efficacy were at a good (79.10%), familial relationships were at a good (58.30%), and access to electronic cigarettes was at a hight (55.60 %) had social and familial support at a hight (59.90 %), legal literacy related to control electronic cigarettes level at moderate (79.70%) and found that factors related to legal literacy related to control electronic cigarettes among students in school of public health, University of Phayao were gender, age, knowledge and familial relationships.

Keywords: Literacy, Legal Related to Control Electronic Cigarettes, Cigarettes, Electronic Cigarettes

1. บทนำ

ปัญหาการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าเป็นปัญหาท้าทายที่สาธารณสุขต้องดำเนินการแก้ไขร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะปัญหาด้านกฎหมายว่าด้วยการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทย แม้ว่าจะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 บังคับเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2560 มีผลให้บุหรี่ไฟฟ้ากลายเป็นสินค้าผิดกฎหมาย ห้ามนำเข้า จำหน่าย หรือแม้แต่โฆษณาในรูปแบบต่าง ๆ [1] จึงส่งผลให้การครอบครองบุหรี่ไฟฟ้า เป็นสิ่งผิดกฎหมาย แต่ในความเป็นจริงกลับยังพบว่ามีผู้นำเข้า และจำหน่ายผ่านช่องทางต่าง ๆ ทางสื่อออนไลน์ ซึ่งถือเป็นการเข้าถึงโดยตรงของตลาดบุหรี่ไฟฟ้ารูปแบบหนึ่งที่มีอิทธิพลมากต่อการทำให้วัยรุ่นทดลองบุหรี่ [2] ถึงแม้ว่าผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้าบางคนตระหนักถึงผลกระทบต่อสุขภาพของตนและบุคคลรอบข้าง แต่ก็ไม่เลิกสูบเนื่องจากมีความเชื่ออย่างผิดๆ [3] [4] อันเกิดจากกลยุทธ์การตลาดของบริษัทบุหรี่ไฟฟ้าในรูปแบบต่าง ๆ ส่งผลให้วัยรุ่นรับรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า โดยรับรู้ว่าเป็นอันตรายน้อยกว่าบุหรี่ธรรมดา มีผลดีต่อสุขภาพมากกว่าบุหรี่ธรรมดา และมีความเชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้าช่วยลดหรือทำให้เลิกสูบบุหรี่ธรรมดาได้ [5] แต่ในความเป็นจริง ยังไม่มีหลักฐานการศึกษาที่ชัดเจนว่าบุหรี่ไฟฟ้าช่วยให้เลิกบุหรี่ง่ายขึ้น และในบุหรี่ไฟฟ้าประกอบไปด้วยสารนิโคติน เป็นสารเคมีที่อยู่ในบุหรี่ไฟฟ้า และเป็นสารเคมีอันตราย ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ [6-8] เนื่องจากมีฤทธิ์ต่อระบบประสาท เพราะหากเสพในปริมาณต่ำจะกระตุ้นระบบประสาท ทำให้ผู้เสพรู้สึกมีความสุข แต่ถ้าเสพในปริมาณมาก ๆ ร่างกายจะเกิดความคุ้นชิน ส่งผลให้มีอาการดื้อนิโคติน และกลายเป็นการเสพติดในที่สุด นอกจากนี้ นิโคตินยังมีฤทธิ์ไปกระตุ้นหัวใจ ทำให้เส้นเลือดหดตัวและความดันโลหิตสูงขึ้น และส่งผลกระทบต่อสุขภาพอีกมากมาย [9] และสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้เลยคือบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้ามีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของไทย เพราะผู้คนจำนวนมากอาศัยสิ่งดังกล่าวทำเงินเลี้ยงชีพได้ โดยเฉพาะรัฐ มีรายได้จากการขายและเก็บภาษีแต่ละปีเป็นเงินจำนวนมาก [10] ทำให้ปัจจุบันการครอบครองบุหรี่ไฟฟ้าเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกันอย่างกว้างขวางถึงความถูกต้องของการครอบครอง และการจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้า

ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) เป็นทักษะทางสังคมและปัญญาของบุคคลที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการสื่อสารสุขภาพ ก่อให้เกิดความสามารถในการเข้าถึง เข้าใจ และใช้สารสนเทศที่ได้รับนั้นสำหรับการส่งเสริมหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในระดับ บุคคล รวมไปถึงการปฏิบัติตัวโดยรวม [11] เช่นนี้ หากวัยรุ่นมีระดับความรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าในระดับต่ำย่อมส่งผลต่อการครอบครอง การเข้าถึง การใช้บุหรี่ไฟฟ้า และนำมาซึ่งสภาวะสุขภาพที่ไม่เหมาะสม [12] ทั้งนี้ ปัจจัยที่จะช่วยลดพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่นเนื่องมาจากการใช้บุหรี่ไฟฟ้า ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าทั้งข้อดีและข้อเสียของบุหรี่ไฟฟ้า ทักษะชีวิตเพื่อให้อาจเลือกบริโภคสื่อออนไลน์ คัดเลือกและกรองข้อมูล เลือกเชื่อข้อมูลข่าวสาร พิจารณาเปรียบเทียบผลดีผลเสีย หากจะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมใด รวมไปถึงการพัฒนาความรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการแสวงหาความรู้และสร้างรูปแบบของพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่องถึงวัยผู้ใหญ่ [13]

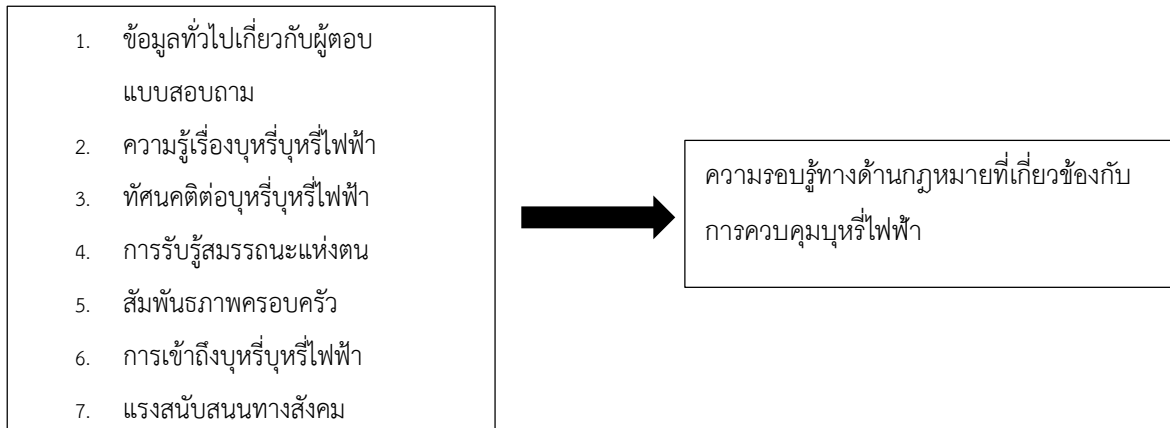
จากที่มาและความสำคัญดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการประกอบการสร้างแนวทางการสร้างความรอบรู้ในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องตลอดจนเพื่อสร้างแนวทางในการป้องกันการสูบบุหรี่ไฟฟ้าต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

4.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการคำนวณขนาดตัวอย่าง

4.1.1 ลักษณะประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวนทั้งสิ้น 984 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร (Wayne, W.D., 1995) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 187 คน

4.1.3 การสุ่มตัวอย่างและการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้โดยสร้างใน Google form แล้วประสานไปยังตัวแทนนักศึกษาของแต่ละสาขาวิชา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งลิงก์ให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามทางออนไลน์

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูล นำกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์มากำหนดขอบเขตโดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 8 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เรื่องบุงหรือไฟฟ้า ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อบุงหรือไฟฟ้า ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ส่วนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพครอบครัว ส่วนที่ 6 แบบสอบถามการเข้าถึงบุงหรือไฟฟ้า ส่วนที่ 7 แบบสอบถามแรงสนับสนุนทางสังคม และส่วนที่ 8 แบบวัดความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุงหรือไฟฟ้า โดยเครื่องมือวิจัยได้มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการประเมินค่า IOC โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เท่ากับ 0.66-1.00 ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ทดลองใช้กับ นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 30 ราย โดยแบบทดสอบความรู้เรื่องบุงหรือไฟฟ้า ได้ค่า KR-20 เท่ากับ 0.82 และได้ค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient) ดังนี้ ทัศนคติต่อบุงหรือไฟฟ้า การรับรู้สมรรถนะแห่งตน สัมพันธภาพครอบครัว การเข้าถึงบุงหรือไฟฟ้า แรงสนับสนุนทางสังคม และความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุงหรือไฟฟ้าเท่ากับ 0.79, 0.76, 0.80 และ 0.81 ตามลำดับ

4.3 สถิติที่ใช้

4.3.1 สถิติพรรณนา ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3.2 สถิติเชิงอ้างอิง

คณะผู้วิจัยวิเคราะห์หาความสัมพันธ์รายคู่ สำหรับตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ด้วยสถิติ Pearson's Correlation Coefficient และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์รายคู่ สำหรับตัวแปรต้นที่เป็นตัวแปรกลุ่มและตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ด้วยสถิติ biserial correlation Coefficient

5. ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (N=187)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	162	86.60
ชาย	25	13.40
อายุ		
19 ปี	26	13.90
20 ปี	29	15.50
21 ปี	79	42.20
22 ปี	34	18.2
23 ปี	19	10.2
Mean = 20.92, S.D. = 1.14, Min = 19.0, Max = 23.0		
สถานภาพ		
ไม่มีแฟน	70	37.40
มีแฟน	117	62.60
รายได้		
0-5000 บาทต่อเดือน	114	61.00
5001-10000 บาทต่อเดือน	72	38.50
10001 บาทขึ้นไป	1	0.50
Mean = 5055.08, S.D. = 1867.09, Min = 1800, Max = 120000		
การได้รับผลกระทบจากการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของบุคคลอื่น		
ไม่ได้รับ	117	62.60
ได้รับ	70	37.40
โรคประจำตัว		
ไม่มี	175	93.60
มี	12	6.40

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 86.60) มีอายุ 21 ปี (ร้อยละ 42.20) อายุเฉลี่ย 20.92 ปี สถานภาพมีแฟน (ร้อยละ 62.60) รายได้เฉลี่ย 5,055.08 บาทต่อเดือน (S.D.= 1867.09) ได้รับผลกระทบจากการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของผู้อื่น (ร้อยละ 37.50) ไม่มีโรคประจำตัว (ร้อยละ 93.60)

ตอนที่ 2 ระดับความรู้ ทักษะคิด การรับรู้สมรรถนะแห่งตน สัมพันธภาพครอบครัว การเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้า แรงสนับสนุนทางสังคม และระดับความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า

ตารางที่ 2 แสดง ระดับความรู้เรื่องบุหรี่ไฟฟ้า ทักษะคิดต่อบุหรี่ไฟฟ้า การรับรู้สมรรถนะแห่งตน สัมพันธภาพครอบครัว การเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้า แรงสนับสนุนทางสังคม และความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้เรื่องบุหรี่ไฟฟ้า		
ต่ำ	5	2.70
ปานกลาง	22	11.80
ดี	160	85.60
Mean = 8.67, S.D. = 1.33, Min = 4, Max = 10		
ทักษะคิดต่อบุหรี่ไฟฟ้า		
ต่ำ	1	0.50
ปานกลาง	48	25.70
ดี	138	73.80
Mean = 39.02, S.D. = 4.52, Min = 19, Max = 50		
การรับรู้สมรรถนะแห่งตน		
ต่ำ	1	0.50
ปานกลาง	38	20.30
ดี	148	79.10
Mean = 20.20, S.D. = 2.91, Min = 5, Max = 25		
สัมพันธภาพครอบครัว		
ต่ำ	1	0.50
ปานกลาง	77	41.20
ดี	109	58.30
Mean = 18.89, S.D. = 2.75, Min = 10, Max = 25		
การเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้า		
ต่ำ	10	5.30
ปานกลาง	73	39.00
สูง	104	55.60
Mean = 18.77, S.D. = 4.03, Min = 5, Max = 25		

ตารางที่ 2 แสดง ระดับความรู้เรื่องบุหรี่ไฟฟ้า ทักษะคิดต่อบุหรี่ไฟฟ้า การรับรู้สมรรถนะแห่งตน สัมพันธภาพครอบครัว การเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้า แรงสนับสนุนทางสังคม และความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า (ต่อ)

แรงสนับสนุนทางสังคม

ต่ำ	2	1.10
ปานกลาง	73	39.00
สูง	112	59.90

Mean = 37.49, S.D. = 5.49, Min = 19, Max = 50

ความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า

ต่ำ	32	17.10
ปานกลาง	149	79.70
สูง	6	3.20

Mean = 28.98, S.D. = 5.79, Min = 10, Max = 40

จากตารางที่ 2 พบว่ามีความรู้เรื่องบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับดี ร้อยละ 85.60 (\bar{x} = 8.67, SD = 1.33) มีทัศนคติต่อบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับดี ร้อยละ 73.80 (\bar{x} = 39.02, S.D. = 4.52) มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนอยู่ในระดับดี ร้อยละ 79.10 (\bar{x} = 20.20, S.D. = 2.91) มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับดี ร้อยละ 58.30 (\bar{x} = 18.89, S.D. = 2.75) มีการเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 55.60 (\bar{x} = 18.77, S.D. = 4.03) มีแรงสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 59.90 (\bar{x} = 37.49, S.D. = 5.49) และมีความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 79.70 (\bar{x} = 28.98, S.D. = 5.79)

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ตัวแปรที่ศึกษา	ความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า	
	(r)	(p)
ปัจจัย		
- เพศหญิง (เพศชาย เป็นกลุ่มอ้างอิง)	-0.151	0.019*
- อายุ	-0.174	0.009*
- สถานภาพ	0.039	0.297
- รายได้	-0.042	0.284
- การได้รับผลกระทบจากการสูบบุหรี่ไฟฟ้า	0.070	0.171
- โรคประจำตัว	-0.063	0.195
- ความรู้เรื่องบุหรี่ไฟฟ้า	0.166	0.012*
- ทักษะคิดต่อบุหรี่ไฟฟ้า	-0.068	0.178
- การรับรู้สมรรถนะแห่งตน	-0.050	0.250

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของ นักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา (ต่อ)

- สัมพันธภาพครอบครัว	-0.174	0.008*
- การเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้า	-0.003	0.483
- แรงสนับสนุนทางสังคม	-0.061	0.202

หมายเหตุ: *Significant at p-value < 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ได้แก่ เพศหญิง อายุ ความรู้เรื่อง บุหรี่ไฟฟ้า และสัมพันธภาพครอบครัว

6. บทสรุป

การศึกษานี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาระดับความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 187 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอ้างอิง วิเคราะห์หาความสัมพันธ์รายคู่ที่ตัวแปรต้นและตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ด้วยสถิติ Pearson's Correlation Coefficient และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์รายคู่ที่ตัวแปรต้นเป็นตัวแปรกลุ่มและตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงปริมาณด้วยสถิติ biserial correlation Coefficient ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 86.60) มีอายุ 21 ปี (ร้อยละ 42.20) อายุเฉลี่ย 20.92 ปี สถานภาพมีแฟน (ร้อยละ 62.60) รายได้เฉลี่ย 5,055.08 บาทต่อเดือน (S.D.= 1867.09) ได้รับผลกระทบจากการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของผู้อื่น (ร้อยละ 37.50) ไม่มีโรคประจำตัว (ร้อยละ 93.60) มีความรู้อยู่ในระดับดี (\bar{x} = 8.67, SD = 1.33) มีทัศนคติอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 73.80) มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 79.10) มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 58.30) มีการเข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 55.60) มีแรงสนับสนุนทางสังคมและครอบครัวอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 59.90) มีความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 79.70) และ พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ได้แก่ เพศหญิง อายุ ความรู้เรื่องบุหรี่ไฟฟ้า และสัมพันธภาพครอบครัว

7.อภิปรายผลการวิจัย

คณะผู้วิจัย อภิปรายผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ผลการวิจัยพบว่า ความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 79.70 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันชัย สมใจเพ็ง [14] ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ด้านสุขภาพทางเพศกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในอำเภอแห่งหนึ่งของจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านสุขภาพโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง (M = 98.58, SD = 19.27) แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ นันทิวิภา สิงห์ทองและคณะ [15] ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อ

ป้องกันการตั้งครุภก่อนวัยอันควร ของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมาพบว่าระดับความรอบรู้ในด้านพฤติกรรมป้องกันการตั้งครุภก่อนวัยอันควร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 65.64 อยู่ในระดับดีมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ได้แก่ เพศหญิง ($r = -0.151$, $p = 0.019$) อายุ ($r = -0.174$, $p = 0.009$) ความรู้เรื่องบุหรี่ไฟฟ้า ($r = 0.166$, $p = 0.012$) และสัมพันธ์ภาพครอบครัว ($r = -0.174$, $p = 0.008$) ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

เพศ

พบว่า เพศหญิง มีความสัมพันธ์แบบผกผันระดับต่ำกับความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.151$, $p = 0.019$) (เพศชาย เป็นเพศอ้างอิง) ซึ่งอธิบายได้ว่า นักศึกษาเพศหญิงมีความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าน้อยกว่านักศึกษาเพศชาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกวรรณ อังกสิทธิ์และคณะ [11] ที่ศึกษาพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับความรอบรู้ด้านสุขภาพของผู้สูงอายุอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และสอดคล้องกับการศึกษาของ เบญจมาศ สุรมิตรไมตรี [16] ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีความฉลาดทางสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพอจะอธิบายได้ว่าอาจเป็นเพราะเพศชาย เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการสูบบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้ามากกว่าเพศหญิง [17] จึงมีความกระตือรือร้นที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้า เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้ตนเองกระทำผิดกฎหมายควบคุมบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้า

อายุ

พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์แบบผกผันระดับต่ำกับความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.174$, $p = 0.009$) ซึ่งอธิบายได้ว่า นักศึกษาที่มีอายุเพิ่มขึ้น มีความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าลดลง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ ผลประเสริฐศรี [18] ที่ศึกษา พบว่า เมื่ออายุเพิ่มขึ้นส่งผลให้ความสามารถในการเรียนรู้ลดลง จดจำสิ่งที่ได้เรียนรู้ได้น้อย รวมทั้งความสามารถในการสืบค้นข้อมูลความสามารถในการเรียนรู้และจดจำข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีทำได้น้อยลงและมีข้อจำกัดมากขึ้น คณะผู้วิจัยพอจะอธิบายได้ว่า อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยพะเยา มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบที่สอดคล้องกับทฤษฎีของ Bloom Taxonomy ที่เริ่มต้นจาก ชั้นความจำ สู่อ่านความเข้าใจ ชั้นนำไปใช้ ชั้นวิเคราะห์ ชั้นประเมินค่า และชั้นสร้างสรรค์ตามชั้นปีที่เพิ่มขึ้น ซึ่งข้อคำถามในแบบสอบถามของการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามลักษณะการเน้นความจำ ความเข้าใจ จึงอาจทำให้นักศึกษาที่มีอายุสูงกว่าจะมีทักษะในชั้นของการวิเคราะห์และชั้นการสร้างสรรค์ มากกว่าทักษะด้านการจดจำและด้านความเข้าใจ จึงทำให้นักศึกษาที่มีอายุน้อยกว่าสามารถตอบแบบสอบถามส่วนของความรอบรู้ได้ดีกว่านักศึกษาที่มีอายุมากกว่า

ความรู้เรื่องบุหรี่ไฟฟ้า

ความรู้เรื่องบุหรี่ไฟฟ้า มีความสัมพันธ์ระดับต่ำกับความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.166$, $p = 0.012$) ซึ่งอธิบายได้ว่า นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในระดับดี จะมีความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อลงกรณ์ สุขเรืองกุล [13] ที่พบว่า ความรู้เกี่ยวกับความรอบรู้ด้านสุขภาพ เป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรอบรู้ด้านสุขภาพ โดยกลุ่มที่มีความรู้

เกี่ยวกับความรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับสูงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพมากกว่ากลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับความรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับต่ำ

สัมพันธภาพครอบครัว

สัมพันธภาพครอบครัว มีความสัมพันธ์ผกผันระดับต่ำกับความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.174$, $p = 0.008$) ซึ่งอธิบายได้ว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีมีความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าลดลง ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุพา จิวพัฒนกุล และ นงนุช เพ็ชรร่วง [19] ที่ศึกษาพบว่าครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตของเยาวชน การที่ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมจะช่วยป้องกันการสูบบุหรี่ในเยาวชน และไม่สอดคล้องกับ MahabeeGittens, Houry, Huang, Dorn, & Ammerman [20] ที่ศึกษาพบว่าสายสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มภูมิคุ้มกันในการป้องกันการสูบบุหรี่ในเยาวชน ทั้งนี้คณะผู้วิจัยพอจะอธิบายเหตุผลที่เป็นไปได้ ตามทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) และอีริก อีริกสัน (Erik Erikson) ที่เรียกช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยเดียวกับกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ว่า เป็นวัยแห่งการสร้างอัตลักษณ์ของตนเอง (Identity versus Identity confusion) อันจะทำให้วัยรุ่นมีปฏิสัมพันธ์และชอบที่จะคุยกับกลุ่มเพื่อนมากกว่าคุยกับผู้ใหญ่ เพราะรู้สึกว่าคุณค่าในวัยเดียวกันมีความเข้าอกเข้าใจกันมากกว่า เนื่องจากเป็นวัยที่กำลังเผชิญกับเรื่องต่างๆ คล้ายกัน ทำให้เกิดความรู้สึกต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน [21] ทำให้ความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของการวิจัยครั้งนี้ ไม่ได้ขึ้นกับความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว แต่ขึ้นกับความสัมพันธ์ของเพื่อนมากกว่า

8. ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

8.1 ทราบระดับความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

8.2 ทราบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความรอบรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

8.3 ผลการวิจัยที่ได้ สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับงานที่เกี่ยวข้องในการประกอบการสร้างแนวทางการสร้างความรอบรู้ในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า

8.4 ข้อมูลที่ได้ สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างแนวทางในการป้องกันการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในนักศึกษา

9. ข้อเสนอแนะการวิจัย

9.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสถาบันศึกษาควรหันมาใส่ใจและให้ความสำคัญกับปัญหาการการสูบบุหรี่ไฟฟ้า และควรหารูปแบบการสร้างความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษา โดยเฉพาะปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรอบรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า เพื่อช่วยในการป้องกันหรือลดการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่น

9.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสร้างความรู้เรื่องพิษภัยของบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าตลอดจนข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า และส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อหาแนวทางในการป้องกันและควบคุมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

9.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อหารูปแบบการสร้างความรู้เรื่องพิษภัยของบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าตลอดจนข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าให้กับนักศึกษาทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

10. เอกสารอ้างอิง

- [1] Kamolporn Yossanant. (2563.). Legal measures of electronic cigarette controlling. *Graduate Law TU Journal, Thammasat University*, 1(4), 443-457. (In Thai)
- [2] Ferkol, T. W., Farber, H. J., Grutta, S. L., Leone, F. T., Marshall, H. M., Neptune, E.,... & Schraufnagel, D. E. (2018). Electronic cigarette use in youths: A position statement of the forum of international Respiratory Societies. *European Respiratory Journal*, 51(5),1-9.
- [3] Cooper, M., Loukas, A., Harrell, M. B., & Perry, C. L. (2016). Comparing young adults to older adults in e-cigarette perception and motivations for use: Implications for health communication. *Health Educational Research*, 31(4),429-438.
- [4] Cooper, M., Loukas, A., Harrell, M. B., & Perry, C. L. (2016). College students' perceptions of risk and addictiveness of e-cigarettes and cigarettes. *Journal of American College Health*, 65(2), 103-111.
- [5] Grana, R. A., Ling, P. M., Benowitz, N., & Glantz, S. (2014). Electronic cigarettes. *National Institutes of Health*, 129(19), 490-492.
- [6] Callahan-Lyon, P. (2014). Electronic cigarettes: human health effects. *Tobacco Control*, 23(2),36-38.
- [7] Moheimani, R. S., Bhetraratana, M., Peter, K. M., Yang, B. K., Yin, F., Gornbein, J., & Middlelekauff, H. R. (2017). Sympathomimetic effects of acute e-cigarette use: Role of nicotine and non-nicotine constituents. *Journal of the American Heart Association*, 10(9),Doi.10.1161/JAHA.117.006579.
- [8] Palanidas, A., Tsirikas, S., Katsaounou, P. A., Vakali, S., Gennimata, S., Kaltsakas, G., & Koulouris, N. (2017). Acute effects of short term use of e-cigarettes on airways physiology and respiratory symptoms in smokers with and without airway obstructive diseases and in healthy non-smokers. *Tobacco Prevention & Cessation*, 3(5),1-8.
- [9] Kittipong Ruanphet. (2564). Factors related to electric smoking among vocational students in Buriram Province. Master of Nursing Thesis, Burapha University. (In Thai)
- [10] Division of the Tobacco Products Control Board Department of Disease Control. (2565). National Action Plan for Tobacco Control, Third Edition, 2022 - 2027 (600 volumes). MPT: Graphic Publishing House & Design. (In Thai)
- [11] Kanokwan Aungkasith, Apichart Traisaeng, Chalermchai Panyadee and Somkit Keawtip. (2566). Health Literacy and Factors Related to Health Literacy of the Elderly in San Sai District, Chiang Mai Province. *Journal of MCU Peace studies*, 11(1), 267-279. (In Thai)
- [12] Ronnachai Komkong. (2564). Factors affecting smoking behavior among tobacco farmers. in Sukhothai, Naresuan University. (In Thai)
- [13] Alongkorn Sukrueangkul, Jukraphan Photipap, Vasunshine Suramart, Montira Chanagarn, Kanlaya Pangprasert and Petcherut Sirisuwan. (2565). Factors Associated with Health Literacy Among

- Nursing Students in Faculty of Nursing, College of Asian Scholars, Khon Kaen Province. *Regional Health Promotion Center 9 Journal*, 16(1), 156-171. (In Thai)
- [14] Wanchai Somjaipeng. (2565). The Relationship between Sexual Health Literacy and Sexual Behavior of Teenage in a District of Suphanburi Province. *Journal of Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi Province*, 5(2), 101-116. (In Thai)
- [15] Nanthiwa Singthong, Natthawan Pengjam, Wanchat Solas, Suparada Mokuntad, Nathamon Netpakdee, Khemika Wisetpeng, Niporn Pluemmalang, Gaysoravi Srisuphanan, Tuannurisan Itae and Nadir Asae. (2563). Factor related with Health Literacy Scale for Unwanted Pregnancy Prevention of Teens in School Mueang District, Nakhon Ratchasima Province. (In Thai)
- [16] Benjamas Suramitmaitee. (2566). Health Literacy and Operation Situation Enhance the health intelligence of Thai people in order to support the ASEAN community. Devawongse Varopakarn Institute of Foreign Affairs (DVIFA). IS5073.pdf (mfa.go.th). (In Thai)
- [17] Thitirat Bunkerd, Natthakrittra Keawsri, Thanyathon Authai, Nisarath Laengtong, Phungbuppa Sakhuntod, Saowalak Ket-ngam, Hattaya Jaiman, Arunotai Wongsorn and Narong Chaitiang. (2565). Factors related to smoking behavior of people in Mae Ka Subdistrict, Phayao Province. *Udon Thani Rajabhat University Journal of Science and Technology*, 11(1), 42-52. (In Thai)
- [18] Somsak Phonprasertsri. (2566). The Levels of Health Literacy and Factors Affecting Health Literacy in Infectious Waste Management on Coronavirus Disease 2019 Outbreak among Village Health Volunteers in Phichit Province. *Regional Health Promotion Center 9 Journal*. 17(1), 135-149. (In Thai)
- [19] Yupa Jewpattanakul, Ph.D., Nongnuch Petchroung, M.N.S. (2559). Youth's Smoking Preventions: Family's View. *The Journal of Faculty of Nursing Burapha University*, 24(2), 42-50. (In Thai)
- [20] Mahabee-Gittens, E. M., Khoury, J. C., Huang, B., Dorn, L. D., & Ammerman, R.T. (2011). The protective influence of family bonding on smoking initiation in adolescents by racial/ethnic and age subgroups. *Journal of Child & Adolescent Substance Abuse*, 20, 270-287.
- [21] Waranya Thewarin. (2563). The influence of social marketing factors, self related factors, family related factors and social factors to attitude toward smoke avoidance among never smoked adolescences. Graduate School Thesis, Burapha University. (In Thai)